Wij luiden de noodklok over de bezuinigingen op infectieziektebestrijding

Nederland staat aan de vooravond van de afbraak van infectieziektepreventie en -zorg. Het stelsel hiervoor is in de afgelopen jaren met veel inzet en middelen versterkt, maar dreigt nu te worden afgezwakt. Dat gaat niet alleen over onze pandemische paraatheid, maar verzwakt de basis van infectieziektebestrijding. Dat betekent meer ziektegevallen, meer slachtoffers en meer maatschappelijke ontwrichting – ook in de vorm van langdurige klachten na infecties zoals post-COVID en andere post-acute infectie syndromen (PAIS). Dit raakt ons allemaal en in het bijzonder mensen met een kwetsbare gezondheid. Zij worden eerder ziek en bij hen is het beloop vaak ernstiger.

Als Samenwerking Infectieziekten, de Nederlandse Vereniging voor Infectieziektebestrijding (NVIB), de Stichting Werkgroep Antibiotica Beleid (SWAB), Patiëntenalliantie PAIS en de Koepel Artsen Maatschappij + Gezondheid (KAMG) luiden wij daarom de noodklok: als de politiek nu niets doet kan de bevolking op korte termijn niet meer rekenen op een snelle en effectieve bescherming tegen uitbraken of pandemieën.

De afbraak begint vandaag

Kabinet Schoof bezuinigde het volledige jaarlijkse budget van 300 miljoen euro voor pandemische paraatheid weg per 2029 en pogingen om dit te voorkomen leidden tot tijdelijke oplossingen die nu al niet meer genoeg zijn. Al in 2025 stopten budgetten voor kennisontwikkeling en zijn noodzakelijke versterkingen bij bijvoorbeeld GGD'en niet gestart. Nu het nieuwe kabinet geen structurele middelen reserveert, loopt de financiering definitief richting nul in 2029. Dat klinkt misschien als een probleem voor later, maar de afbraak begint vandaag. Daardoor worden contracten niet verlengd, kunnen waakvlamconstructies niet worden gestart of onderhouden en stopt de ontwikkeling van kennis. Het gaat bijvoorbeeld om langlopende samenwerkingen met laboratoria maar ook om de monitoring van ziekteverwekkers, of de dataverzameling over verspreiding van infectieziekten in rioolwater.

Laatste kans: politiek aan zet

Begin maart behandelt de Tweede Kamer de zorgbegroting. Wij zien dit moment als de laatste kans om onze bescherming tegen infectieziekten, resistentie, PAIS en pandemieën veilig te stellen. Er ligt een keuze: borgen we de lessen van corona in een stabiele basis, of laten we de versterkingen weglekken? Tijdens corona betaalden we met elkaar een hoge prijs. De samenleving heeft dit niet doorstaan om vervolgens terug te keren naar dezelfde kwetsbaarheid.

Daarom onze oproep: zorg voor structurele financiering voor infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid. Houd de uitvoerings- en opschalingscapaciteit bij RIVM en GGD'en op sterkte, en maak Nederland écht weerbaar.